

Kommunikáció

11. évfolyam

Témakör	Órszám 11. évfolyam
I. Anyanyelv. Beszédfejlesztés	20 óra
II. Olvasás - írás	30 óra
III. Médiaismeret. Nem verbális információ értelmezése.	22 óra

A készségfejlesztő iskola gyakorlati évfolyamain a kommunikáció tantárgy felkészít a minél önállóbb életvezetéshez, az egyszerű munkafolyamatok elsajátításához és a munkavállaláshoz szükséges elsődlegesen verbális és az egyéni sajátosságoktól függően nonverbális információk, utasítások, megértésére és az adekvát, a feladathelyzetekben szükséges beszédprodukció vagy alternatív kommunikációs csatorna alkalmazására.

A tantárgy tanulása során az előkészítő évfolyamokon elsajátított ismeretekre alapozva, az egyéni képességek szintjéből kiindulva kell különös hangsúlyt fektetni a minél érthetőbb kommunikáció kialakítására. Verbális kommunikáció esetén cél a helyes hangképzés, a minél érthetőbb beszéd, a megfelelő tartalmi mondanivaló fejlesztése, az olvasott és hallott tartalom megértésének gyakorlása, elmélyítése.

A nonverbális kommunikációs csatornák alkalmazásában lehetőség szerint törekedni kell a minél pontosabb, árnyaltabb kifejezésmódok kidolgozására, a gyakorlatban lehető legegyszerűbben alkalmazható, jól érthető formában kidolgozott rendszerre. A tantárgy célja, hogy a készségfejlesztő iskolai tanulók nyitottá váljanak kommunikációs feladatok megoldására, minél nagyobb motiváció alakuljon ki a környezettel történő kapcsolatteremtésre, pozitív tapasztalatokkal éljék meg kommunikációs kompetenciájukat.

Folyamatosan legyen a tanulónak igénye a környezet megismerésére, a kíváncsiság legyen része mindennapi gondolatainak, alakuljon ki, hogy a kommunikáció a megismerés egyik fontos eszköze.

A tantárgy tanulása során fejlődjön a verbális kommunikáció és a metakommunikáció összhangja. A tantárgy feladata elérni, hogy a tanulóban fejlődjön az igény arra, hogy környezete közléseit, információit megértse és önmagát megértse környezetével. A tanuló képességeihez mérten kapcsolódjon be társas érintkezésekbe, alkalmazza kommunikációs

ismereteit, vegyen részt a különféle beszédhelyzetekben.

Kommunikációs helyzetekben ismerje fel a kapott egyszerű információk lényegét, tudja a kapott ismereteket megfelelően értelmezni és képes legyen véleményt alkotni, élményeit megosztani.

Próbálja a gyakorlati tevékenységekhez szükséges ismereteit írásos kommunikációval is bővíteni, a mindennapi tevékenységekhez kapcsolódó olvasási és írási feladatokat elvégezni. Egyre bővebb szókincssel legyen képes érzéseit, kívánságait, problémáit kifejezni.

A tantárgy tanítása különösen fontos szerepet játszik az erkölcsi nevelés területén a szabályok megértésének és a társadalmilag elfogadott viselkedési normák alkalmazásának támogatásával, a közösségi lét és kommunikáció összhangjának erősítésével, a verbális és nem verbális kommunikációs jelzések összhangjának elősegítésével.

A nemzeti öntudat, hazafias nevelés területén elősegíti a közvetlen környezet megismerését, a nemzeti jelképek, ünnepek kommunikációs szokásrendszerének, jelentőségének és értékeinek megértését.

A tantárgy az állampolgárságra és demokráciára nevelés területén szerepet játszik a nyomtatott és elektronikus sajtó híreinek megismertetésén, figyelésén keresztül a demokratikus intézményrendszer működésének és eseményeinek értelmezésében, a demokratikus jogok és kötelezettségek gyakorlásának támogatásában.

Az önismeret és társas kultúra fejlesztését a saját tapasztalatok társakkal történő megosztásával, a más személyekkel kapcsolatos események iránti érdeklődés felkeltésével támogatja.

A családi életre nevelés területét az együtt élés szabályainak, a családi eseményeken történő viselkedésnek a megerősítésével, a családi és párkapcsolatok fontosságának tudatosításával szolgálja.

A testi és lelki egészségre nevelés fejlesztési területet az érzelmi élettel és az egészséggel, életmóddal kapcsolatos kommunikációs kultúra egyre árnyaltabb alkalmazásának elérésével segíti.

A felelősségvállalás másokért, önkéntesség területet a gyakorlati tevékenységek veszélyeinek

és a balesetek elkerülésének felismertetésével támogatja.

Elmélyíti a fenntarthatóság és környezettudatosság fejlesztési terület ismereteit a tevékenységekhez szükséges eszközök, anyagok és energia felhasználásával kapcsolatos tudatosság irányításával.

A pályaaorientáció területét a tantárgy a gyakorlati munkavégzés és a munkavállalás szabályainak, lehetőségeinek, fontosságának bemutatásával és az egyéni érdeklődés felismertetésével segíti.

A gazdasági és pénzügyi nevelés fejlesztési területen a tanuló egyre jobban megismeri a felnőtt társadalom munkaalapú berendezkedését, a családi munkamegosztás, a munkabér és más jövedelmek ésszerű beosztásának fontosságát.

Médiatudatosságra nevelés területén a tantárgy segít elsajátítani az audiovizuális eszközök helyes és mértékletes alkalmazásának szabályait, a média alkalmazását információszerezésre.

A tanulás tanítása fejlesztési területen a tantárgy segíti a változások megismerésében a kommunikációs technikák alkalmazásának elsajátítását.

A tantárgy különösen fontos szerepet játszik az erkölcsi nevelés területén a szabályok megértésének és a társadalmilag elfogadott viselkedési normák alkalmazásának támogatásával, a közösségi lét és kommunikáció összhangjának erősítésével, a verbális és nem verbális kommunikációs jelzések összhangjának elősegítésével.

Értékelés: Tanév végén szöveges értékeléssel, félévente szöveges tájékoztatással, évente P.A.C.II. mérőeszközös méréssel.

A helyi tanterv elkészítésénél a mindenkori, hatályban lévő kerettanterv előírásai a mérvadók.

Témakör	1. Anyanyelv. Beszédfejlesztés.	Óraszám: 20 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	1. Verbális kommunikáció fejlesztése: szókincsét, nyelvhelyességét bővíteni. Nonverbális kommunikáció fejlesztése: képek, szimbólumok, piktogramok felismerése és használata, metakommunikáció alkalmazásának fejlesztése	

Fejlesztési ismeretek és tevékenységek

Fejlesztési tevékenységek

- Növelje ismereteit és kommunikációs késztetését
- Képességeinek megfelelő szókinccsel és nyelvi formátumban beszéljen.
- Ismerje fel a településén meglévő és országosan ismert nevezetes épületeket (saját település, főváros, ország) és tudja azok funkcióját.
- Bővítse saját lakásával a lakásfenntartással kapcsolatos ismereteit.

Fejlesztési ismeretek

- Nyelvi kifejezésformák használata a beszéd, képolvasás, olvasás, írás során.
- Szókincsfejlesztés.
- Meglévő ismeretek bővítése különböző témakörökben az olvasás segítségével (egészségügyi-, háztartási ismeretek, munkaügyek).
- Szabadidő tervezése (aktív pihenés), családi események, ünnepek.
- Tapasztalatszerzés a településen (utcán), közlekedési útvonalak.
- Az iskola (munkahely, általa látogatott intézmények) környékéről térkép készítése.
- Lakás használatával kapcsolatos praktikus ismeretek (fogyasztásmérő, szemétszállítás időpontjai, postaláda használata).

Tanulói tevékenység

- Artikulációs gyakorlatok, a kiejtés javítása.
- A tanult nyelvtani kifejezések, fordulatok alkalmazása.

- Szavak gyűjtése (szófajok szerint azonos alakú, többjelentésű szavak, szinonim fogalmak, ellentétpárok). - A szövegértés folyamatos ellenőrzése változatos témákban (Egészségmegőrzés, káros szenvedélyek kialakulásának megelőzése, tisztítószeres, élelmiszerek, háztartási gépek használati utasítása, ételreceptek, prospektusok, közlekedési fogalmak, menetrend, műsorújság, háztartási fogyasztásmérők számlái, a fogyasztásmérő leolvasása, biztonsági lezárása, hibabejelentés). - Családi alkalmakkal, ünnepi események tervezésével, ajándékozással kapcsolatos tapasztalatok megosztása. - Séta, nevezetességek, kirakat nézése (alkalmas ajándék keresése). - Térképének tanulmányozása, ismerős helyek keresése, (alternatív) útvonalak tervezése, helyek bejárása, saját útvonal megrajzolása. - Lakás, otthon (helységek, saját lakrész, szépítése), vendégfogadás (alkalmazkodás a lakókörnyezethez, kulturált zenehallgatás).	
Fogalmak	Aktuális nyelvtani fogalmak és szabályok, felmerülő fogalmak tisztázása, értelmezése. Háztartási energia mérőóra, fogyasztás, számla.

Témakör	2. Olvasás - írás	Óraszám: 30 óra
A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Olvasás útján információt szerezni, egyszerűbb rövid szöveget írni, figyelemmel a formai követelményekre (dátum, aláírás, címzés).	

Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	
Fejlesztési tevékenységek - Olvasási technikáját fokozatosan javítani. - Olvashatóan írjon, az egyszerű hibákat találja meg és javítsa ki. - Valós eseményeket néhány mondattal mondjon el. - Rövid történet, irodalmi alkotást olvasson el, a szereplőket önállóan jellemezze, történetet képek/kérdések segítségével mondjon el. - Adott űrlap kérdéseire megfelelő válaszokat írjon be, törekedjen a feladat önálló megoldására. - Tudjon képeslapot, levelet írni (lap vásárlásától a feladásig, borítékot megcímezni önállóan vagy segítséggel). Fejlesztési ismeretek - Olvasás gyakorlása, újságolvasás. - Rövid novella, vers, hírlapi tudósítás olvasása. - Hallott, olvasott szöveg értelmezése. - Írás gyakorlása (írás tempójának fokozása). - Az írás külalakjának, rendezettségének tudatos javítása. - Személyi adatok ismerete, helyes leírása. - Kérdőív, tesztlap kitöltése. - Önálló fogalmazás (önéletrajz, motivációs levél) írása. - Levél, üdvözlőlap önálló megírása, megcímezése. - Keltezés értelmezése és helyes leírása. - Napirend leírása, jegyzet, emlékeztető, esetleg napló készítése (naptárban). - Önellenzés. Hibák megtalálása és javítása.	

Tanulói tevékenység - Hangos olvasás megfelelő intonációval, kifejezően, néma olvasás, szövegértés. - Egymás kézírásának olvasása. - Másolás, írás, diktálás után. - Űrlap kitöltése személyi adatokkal. - Szavak írása másolással, tollbamondással - Levél közös megfogalmazása hiányzó osztálytársnak, rövid üdvözet küldése (papír alapú, e-mail, sms). - Egy nap eseményeinek önálló leírása néhány mondatban (napló, naptári bejegyzés). - Elemi szövegelemzés (élethelyzetek, érzelmek, emberi kapcsolatok felismerése, megértése). - Személyére vonatkozó kérdések elolvasása, helyes válasz 1-1 szóban. - Általános tájékozottságra, irányuló kérdésekre helyes válasz kiválasztása, jelölése. - Megadott időpontokhoz tevékenységek írása, időrendbe állítás keltezés alapján. - Rövidebb szöveg áttekintése, saját munka összehasonlítása a társakéval. - Hírek gyűjtése az ország különböző tájairól (események, szereplők, helyszínek). - Szabadidő kulturált eltöltése, a könyvtár használata (kölcsonzés, könyv, CD, DVD), saját hobby megtalálása, a magányos és társas alkalmak egészséges arányának megkeresése.	
Fogalmak	Olvasási technikával kapcsolatos kifejezések. Ismeretlen fogalmak értelmezése, régi és népies kifejezések, betűforma, sorköz, szóköz, kihagyás, mondat, írásjelek, igazolvány, személyi szám, állampolgárság, aláírás felelőssége, lakcím, kerület, irányítószám, napló, beszámoló, e-mail, sms, megszólítás, tartalom, aláírás, címezés, bélyeg, postaláda, feladás, életkor, kedvenc étel, legjobb barát, legkedvesebb időtöltés, munka, pihenés, szórakozás, elfoglaltság, jókívánság, elköszönés, dátum, megye, város, község, falu, tanya, országhatár, perc, másodperc, idő, gyorsaság, külalak, lényeges és lényegtelen hibák, saját könyv, kölcsönzés, határidő, könyvtári kölcsönzőjegy,

Témakör	3. Médiaismeret. Nem verbális információ értelmezése.	Óraszám: 22 óra
----------------	--	----------------------------

Fejlesztési ismeretek és tevékenységek

Fejlesztési tevékenységek

- Könyveket és más információhordozókat rendeltetésszerűen, kíméletesen, célorientáltan használjon.
- Legyen képes a médiából szerzett ismereteket korának és képességeinek megfelelően, az egészségre, érzékszervekre, környezetre vonatkozóan adekvátan értelmezni és használni.
- Tudjon érzelmileg művészeti alkotásokra ráhangolódni (irodalom, film, képzőművészet, zene, színház).
- Képességeinek megfelelően tudjon fényképezni, videózni, hangfelvételeket készíteni és visszajátszani.
- Törekedjen a változatos, kulturált szabadidő eltöltésre (olvasás, zenehallgatás, rejtvényfejtés, internet használat).
- Igazodjon el a tv-újságban, a teletext információi és a műsorok között.
- A mindennapi eligazodásnál használatos piktogramok

információit ismerje, használja, a piktogramok utasításait tartsa be.

- A médiában megjelenő tartalmakat (hírek, riportok, reklámok) legyen képes mérlegelni.

Fejlesztési ismeretek

- Könyv, folyóirat, újság, lexikon különbsége. Újságolvasás.
- Tv, Videó, DVD műsorának közös megtekintése (ifjúsági filmek, filmsorozatok epizódjai).
- A valóság és a médiában ábrázolt helyzetek (hihető-hihetetlen) elkülönítése.
- TV-műsorújság átnézése, állandó műsorok időpontja.
- Tágabb környezetben használatos piktogramok megtalálása és értelmezése (mosdó, lift közintézményekben, számítógép, mobiltelefon jelzései, kezelési utasítások).

Tanulói tevékenység	1. Könyv vásárlása, megbecsülése, saját könyv, kölcsönzés. 2. Audiovizuális eszközök szakszerű használata (bekapcsolás, hangerő szabályozása). 3. Film(részlet) megtekintése, megbeszélése. 4. A filmekben látottak és a valóság viszonya, példák gyűjtése, csoportosítása (az utánzás veszélyeinek tudatosítása). 5. Reklámok, egyes televízió műsorok (valóság-show) mögöttes tartalmának mérlegelő értelmezése. 6. Tv-újság olvasgatása, adott műsorok keresése időpont és cím alapján. (Teletextről műsor kiválasztása, megkeresése). 7. Programfüzet átnézése (kulturális és szabadidő programok, helyi programok). 8. Következtetések, reakciók (képek, mozgóképek értelmezése, saját viselkedés elemzése videofelvétel, fotó alapján), helyes, helytelen differenciálása. 9. Eszközök használata a használati utasítás szerint. 10. Fényképek készítése és visszanezése (arckifejezések értelmezése). 11. Piktogramok gyűjtése, értelmezése (ki talál többet, mit jelent?). 12. Levélben kapott feladat néma elolvasása, elvégzése. 13. Keresztrejtvény közös megfejtése. 14. Versenyek, játékok (kvíz, szójáték, kitalálós, most mutasd meg..). 15. TV-bemondó szerepjáték
Fogalmak	mesebeli lények (kitalált lények), tv-csatornák, játék- és ismeretterjesztő filmek, vetélkedők, valóság, fantázia. Felmerülő ismeretlen fogalmak tisztázása, régi korok, történelmünk nagyjai, mozi, színház, koncert, múzeumok, szabadtéri programok, meghatározások, szó kiegészítése, folytatása, rokon értelmű szavak, címezett, piktogramok és jelentésük. (veszélyt jelző piktogramok, színek, rövid feliratok), múlt-, jelen- és jövő idő, ismeretlen szavak magyarázata, iriggy, jószívű, segítőkész, vers, rím, ritmus, ismeretlen kifejezések magyarázata, versek szavainak értelmezése, megbeszélése

Összegzett tanulási eredmények a 11. évfolyam végén	A tanuló képes 1. az olvasott szöveg megértésére, a tartalom rövid összefoglalására, a tanulság levonására. 2. rendezett külalakkal, olvashatóan írni, az egyszerű hibákat megtalálni, javítani, 3. a tanultakat jó helyzetfelismeréssel önállóan alkalmazni, 4. a kommunikációs eszközök és sajtótermékek kínálatából érdeklődésének megfelelő értékes tartalmakból ismeretet szerezni.
---	--